

Відгук

офіційного опонента, на дисертаційну роботу

Пехньо Василя Васильовича на тему: "Особливості стоматологічного ортопедичного лікування вагітних та жінок у післяпологовому періоді" представлену на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.22 - стоматологія до спеціалізованої Вченої ради Д 26.619.09 при Інституті стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

УДК: 616.314-089.28/29-055.25/28-06: [618./2/3:618./7]

Актуальність теми

Як відомо дослідження стоматологічного здоров'я населення України, передбачає профілактику, лікування та диспансеризацію основних захворювань населення, в тому числі і за рахунок санацію порожнини рота. Особливе місце займає лікування та реабілітація хворих з порушенням цілісності зубних рядів які. сьогодні ще складають значний відсоток, часткова відсутність зубів сьогодні складає 60-80%, і є причиною розвитку патологічних змін в зубо-щелепному апараті.

Відомі епідеміологічні дослідження це підтверджують. Наслідком відсутності зубів та несвоєчасне їх заміщення розвивають різноманітні ускладнення: зубо-альвеолярні, зубо-щелепні деформації, артикуляційно-оклюзійні порушення, захворювання СНЩС.

Зубо-протезна допомога отримала новий розвиток з використанням новітніх матеріалів та технологій, але ще існують групи ризику серед фізично активного населення. Серед таких, особливу складають диспансерні групи вагітних та жінок у післяпологовому періоді. Це пов'язано з особливостями фізіологічних змін в їх організмах: зміна мінералізації, збільшення ризику

розвитку захворювань тканин пародонту, каріозні та інші ураження. Складним стає також і (заміщення) відсутніх зубів. Ймовірність поширення дефектів зубних рядів серед жінок, що народжують зростає відповідно до віку, це пов'язано можливо з тим, що середній вік материнства в Україні також має тенденцію до зростання.

Наукові роботи свідчать, що існує взаємозалежність пологової активності від віку, та відмічають вплив вагітності на стан кісткової тканин, та їх ремоделювання.

Відомо, що сьогодні відсутні данні, що до стану стоматологічного здоров'я вагітних та жінок у післяпологовому періоді на території України, особливо наявних та потребуючого заміщення дефектів зубних рядів, стану оклюзії, активності жувальних м'язів і інші показники. Зростання деструктивних форм прикусу, особливо у осіб жіночої статі в віці 20-30 років вимагає досліджень спрямованих на визначення шляхів попередження розвитку ускладнень та прогноз їх перебігу у диспансерних групах вагітних та жінок у післяпологовому періоді.

Важливим при цьому стає розширення та знаходження механізмів реалізації попередження розвитку патологічних процесів в жувальну апараті. Комплексне вивчення ролі імунних та інших чинників та їх взаємозв'язок дозволить більш адекватно оцінити їх значення та шляхи кореляції, через своєчасну діагностику, прогнозування, опитування та профілактику.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана у відповідності з планом науково-дослідної роботи Інституту стоматології, Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика Міністерства охорони здоров'я України (державний реєстраційний номер 0112U00237), є самостійним завершеним науковим дослідженням. Дисертант є одним з співвиконавців даної НДР. Автор є

безпосереднім виконавцем даної дисертаційної роботи, під керівництвом наукового керівника д.мед.н., професора О.В. Павленко.

Наукова новизна отриманих результатів.

Вперше досліджено та проаналізовано стан надання стоматологічної ортопедичної допомоги вагітним та жінками у післяпологовому періоді віком 20-30 років. Вперше встановлено оптимальні терміни ефективного та безпечного надання стоматологічної ортопедичної допомоги вагітним та жінкам у післяпологовому періоді.

Був сформований погляд на визначення основних напрямків розвитку стоматологічної зубо-протезної допомоги вагітним та жінкам у післяпологовому періоді.

Вперше на основі аналізу анамнестичних даних визначено основні фактори, які сприяють відтермінованому відновленню цілісності зубного ряду у груп обстежуваних. Встановлена частота використання незнімних ортопедичних конструкцій, та їх конструкційні особливості в тому числі за використанням матеріалами типом виготовлення опірних елементів.

Вперше вивчено та науково обґрунтовано особливості статичної та динамічної оклюзії та функціональних показників зубощелепного апарату характерних для вагітних та жінок у післяпологовому періоді з наявними та заміщеними дефектами зубних рядів.

Використано та доповнено інформацію про значення рівня маркерів метаболізму кісткової тканини (остеокальцину та дезоксипроліну) у вагітних та жінок у післяпологовому періоді та їх взаємозв'язок з наявними та заміщення дефектами зубних рядів у жінок.

Розроблена, впроваджена, а також науково обґрунтована методика визначення жувальної ефективності, яка є більш доступна до використання для контролю в процесі підготовки та проведення раціонального протезування.

Вперше обґрунтовано та впроваджено алгоритм ефективного та безпечного проведення стоматологічного ортопедичного реабілітації вагітних та жінок у післяпологовому періоді.

Вперше на основі аналізу анамнестичних даних визначено основні фактори, які сприяють несвоєчасному відновленню цілісності зубного ряду у груп обстежуваних. Встановлена частота незнімних ортопедичних конструкцій за матеріалом виготовлення та типом опорних елементів.

Вперше визначено та науково обґрунтовано особливості статичної та динамічної оклюзії та функціональних показників зубощелепного апарату вагітних та жінок у післяпологовому періоді.

Доповнено інформацію про рівень маркерів метаболізму кісткової тканини остеокальцину та дезоксипроліну у вагітних та жінок у післяпологовому періоді з наявними дефектами зубних рядів.

Розроблена та науково обґрунтована методика визначення жувальної ефективності, яка є більш економічно доступна та запропонована до використання для контролю під час проведення раціонального протезування.

Вперше розроблено та обґрунтовано алгоритм проведення стоматологічного ортопедичного лікування вагітних та жінок у післяпологовому періоді з використанням методів для подальшого раціонального протезування.

Новизна та пріоритетність наукових досліджень захищена деклараційним патентом України на корисну модель (Номер патенту: 101490 опубліковано: 10.09.2015, МПК: А61С 19/00).

Практичне значення одержаних результатів.

Отримані в роботі дані, дали змогу визначити функціональні особливості, які впливають на ефективність стоматологічного ортопедичного лікування вагітних та жінок у післяпологовому періоді з наявними та заміщеними дефектами зубних рядів.

Застосування на практиці отриманих результатів дослідження дозволить вирішити одну із актуальних проблем стоматології - підвищення якості та безпечності надання стоматологічної ортопедичної допомоги вагітним та жінками післяпологового періоду, що особливо важливо враховуючи особливості мінерального обміну цього періоду у жінок.

Для визначення оптимального періоду надання спеціалізованої стоматологічної ортопедичної допомоги розроблено алгоритм на основі комплексного обстеження оклюзійних та артикуляційних показників які необхідно застосувати у вагітних та жінок у післяпологовому періоді віком 20-30 років, що дозволить визначити оптимальний час початку стоматологічних втручань.

Результати дисертаційних досліджень впроваджені у навчальний процес на кафедрі стоматології Інституту стоматології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (м. Київ), в лікувальну діяльність Комунальне некомерційне підприємство «Консультативно-діагностичний центр» Подільського району (м. Київ) та в інших закладах вказаних у дисертації.

Оцінка змісту роботи, її значення в цілому, зауваження щодо оформлення

Назва дисертаційної роботи відповідає змісту та побудована за традиційною схемою

Дисертаційна робота Пехньо Василя Васильовича на тему: «Особливості стоматологічного ортопедичного лікування вагітних та жінок у післяпологовому періоді», виконана на сучасному рівні та достатньому клінічному та лабораторному матеріалі, викладена українською мовою і складається із вступу, трьох розділів, Аналізу та узагальнених отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел літератури.

Дисертація викладена українською мовою на 147 сторінках комп'ютерного тексту, включає вступ, 3 розділи, висновки, практичні рекомендації та список використаних джерел літератури, що нараховує 155 джерел, із них 66 кирилицею та 89 латиницею. Робота містить 29 таблиць та 30 рисунків.

У вступі автор на основі вивчення та аналізу доступних джерел літератури останніх років достатньо повно обґрунтовує актуальність теми дисертації, її мету та задачі дослідження. Вступ викладено на чітко і ясно. У вступі обґрунтовано актуальність теми, чітко сформульовано мету та завдання дослідження. Зауважень до розділу нема, окрім того, що визначено багато нормативних документів МОЗ України.

Розділ 1. В огляді літератури всі питання висвітлені достатньо, викладено послідовно та логічно представлено глибокий аналіз літературних джерел з проблем комплексного лікування диспансерних груп вагітних та жінок у післяпологовому періоді, проаналізовано первинну роль змін в кістковій тканині, як ймовірний фактор ризику розвитку стоматологічних захворювань, детально описано роль всіх вивчених факторів та явищ. Можна відмітити високий ступінь глибини аналізу представлених у розділі літературних джерел.

Автором критично оброблена достатня кількість літературних джерел, з міждисциплінарними поглядами на проблеми протезування вагітних та жінок у післяпологовому періоді, що свідчить про те, що дисертант добре володіє інформацією та мислить критично.

Сам розділ присвячено вивченню організації надання стоматологічної допомоги вагітним та жінкам у після родовому періоді. В розділі аналізується поширеність дефектів зубних рядів у жінок, даним епідеміологічного дослідження стану питання. Розглянуто пріоритети до використання конструкції протезів та лікувально-профілактичної допомоги. Розкриті питання взаємозв'язку віка жінок пологовою активністю, стоматологічною

диспансеризацією. Проаналізовано концепція зменшення або усунення ризиків стоматологічного втручання на здоров'я матері і дитини.

Визначена можливість використання різноманітних матеріалів відображених метаболізму кісткової тканини під час вагітності та у післяродовому періоді.

Розділ 2 (Матеріали та методи дослідження).

Розділ 2.1. Розглядає та оцінює характеристики отриманих груп до яких увійшло 547 жінок, для обстеження було вибрано 159, які в процесі роботи були розподілені в 3 групи та були співставлені по віку.

Розділ 2.2. Присвячено клінічному обстеженню пацієнтів видалених груп дослідження. До нього увійшли оцінка функціональних порушень за схемою «Гамбурзького протоколу».

Розділ 2.3. Присвячено додатковим методам обстеження. Було використано за допомогою апарату T-Scan Novus III версія 6.01, який дає можливість швидко, оперативно та якісно досліджувати стани зубів та зубних рядів в положеннях центральної оклюзії, розподіл оклюзійних сил та жувального тиску. Його використання дає можливість отримувати двомірні зображення та локалізувати оклюзійні контакти, що потребують корекції.

Розділ 2.3.2. Присвячено електроміографічному дослідженню проведеному разом в комплексі жувальних проб та комп'ютерної оклюдографії. За результатами досліджень вивчали індекси такі, як Fernatio V-F., результати яких вказували на перевагу типу жування.

Процес дослідження займав в середньому 30 хвилин, аналіз результатів проводили окремо.

Вивчали наявність парафункцій, випадіння активності електрогенезу м'язів, наявність спалахів біоелектрики активності.

Розділ 2.3.3. Присвячений визначенню жувальної ефективності по запатентованій методиці з використанням пружного тестового матеріалу на

основі розчину агар-агар, отримані результати обробляли статистично з використанням програмного редактора.

Визначено, на основі аналізу цифрових значень кількості та площі фрагментів, два показника які мають діагностичне значення.

Розділ 2.3.4. Присвячено визначенню маркерів резорбції та ремоделювання кісткової тканини у вагітних. В роботі використано аналізатор відкритого типу ТЕСНК (Philips), загально системного дослідження.

Занадто конкретно описана методика проведення.

Розділ 2.3.5. Присвячено методам оцінки пологової оцінки активності у жінок, різних груп дослідження. Метод дистанційного оцінювання, широко використовувались в акушерській практиці, в комбінації з іншими стає більш інформативним.

Розділ 2.4. Розділ ортопедичного лікування, який присвячено вибору стоматологічних ортопедичних лікувальних апаратів, в тому числі ремінералізуючих знімних кап.

Розділ 2.5. Присвячено статистичному аналізу.

Розділ 2.6. Узагальнення використаних основних та додаткових методів дослідження.

В розділі представлені клінічні характеристики обстежених диспансерних груп вагітних та жінок у післяпологовому періоді, та методи клінічних, лабораторних та інших досліджень, дана характеристика питань комплексного обстеження та лікування. Розділ інформативний та обґрунтований. Він включав в себе методики вивчення та оцінки отриманих результатів. Описано методики вивчення об'єктів клінічних досліджень, що складає з клінічного вивчення значення видалених методів дослідження. До розділу включена клінічна оцінка результатів.

В розділі є деякі питання пов'язані з методом обстеження, виникає питання, ким запропонована використана схема?, чим відрізняється від інших

загально відомих? що вона дає практикуючому лікарю і пацієнту? Чи є потреба її застосування у всіх групах вагітних та жінок у післяпологовому періоді.

Проведений автором кореляційний аналіз виявив взаємозв'язок між деякими, але принципово важливими показниками у вагітних та жінок у післяпологовому періоді, топографію дефекту, його довжиною, станом м'язового комплексу враховуючи СНЩС. Результати дослідження засвідчили у цих диспансерних групах.

Зауважень до розділу відсутні.

Розділ 3 Результати надання стоматологічної ортопедичної допомоги вагітним та жінкам у післяпологовому періоді.

3.1. Результати анамнестичного обстеження, характеризується як якісний аналіз етапів на основі проведеного дослідження. Вік логічно переходить в логічно розкиваючи та відображаючи результати клінічного обстеження диспансерних груп.

3.2. Послідовно розкривається частота вторинної адентії постійних зубів; показані результати Гамбурзького обстеження та їх значення

3.3. Результати додаткових методів обстежень демонструють оцінку оклюзійних співвідношень, за даними комп'ютерної оклюзіографії, електромоторного стану м'язів у вагітних та жінок у післяпологовому періоді. Розкрита сутність досліджень по триместрам та у післяпологовому періоді.

Результати проведення жувальних проб, цікаві та достовірні. Окремо треба відмітити вивчення та аналіз показників метаболізму кісткової тканини у обстежених диспансерних групах жінок.

Висновки в розділі цілісні та змістовні, викладено інформативно. В розділі достатньо описано всі отримані результати.

Зауважень по розділу нема.

Питання яке виникає, а коли наступить час загального впровадження таких нескладних та доступних методик.

На основі отриманих досліджень отримано результати, що сумніву не викликають, обґрунтовано різні підходи до розглянутих питань, що до раціональних методів профілактики ускладнень.

Розділ Аналіз та узагальнення результатів дослідження.

В ньому висвітлені конкретні дані, отримані при виконанні при роботі згідно поставленим завданням, а також проведено аналіз одержаних результатів, які дозволили автору конкретизувати роль вивчення факторів в процесі змін у вагітних та жінок у післяпологовому періоді обґрунтовано логічно, ефективний механізм реалізації і клінічного використання з дефектами зубних рядів та алгоритмом лікування у конкретного контингенту хворих.

Викладено розділ послідовно, достатньо повно аналізує фактично отриманий автором матеріал, сопоставляє фото з даними літератури, проводить теоретичне узагальнення та підходить до основних рекомендацій.

При аналізі виникли наступні запитання:

1. Які спеціалісти і де мають проводити дослідження.
2. Чи визначили Ви відмінності в роботі жувальних м'язів у вагітних та жінок у після родовому періоді, порівняно з групою 3.
3. Які зміни в оклюзії вивчених груп мають визивати найбільшу настороженість у лікарів-спеціалістів.

Ступінь обґрунтованості

Основні результати дисертації викладено у 7 наукових працях, з яких 3 у фахових виданнях рекомендованих ДАК МОН України, 3 статті - в іноземних виданнях, 1 у наукометричному виданні. Опубліковано 2 тези доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій. Отримано патент України на корисну модель. В опублікованих працях викладено основні положення дисертаційного дослідження.

Основні положення та результати дисертаційної роботи доповідались на науково-практичних конференціях: Інновації молодих вчених медиків і їх впровадження в практичну охорону здоров'я присвяченої «Дню науки» «Визначення критерію «Якість життя» у вагітних» (Київ, 2015), Проблеми сучасної стоматології «Стан жувального апарату у вагітних за даними ЕМГ та Т-скан.» (Київ, 2017), Сучасні концепції діагностики і лікування основних стоматологічних захворювань «Особливості стоматологічного лікування вагітних» (Київ, 2016), міжкафедрального семінарі профільних кафедр Інституту стоматології при Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України (Київ, 2017).

Висновок

Дисертаційна робота Пехньо В. В. "Особливості стоматологічного ортопедичного лікування вагітних та жінок у післяпологовому періоді" виконана на сучасному науковому рівні достатньому клінічному та лабораторному матеріалі. Вона присвячена удосконаленню критеріїв стоматологічної допомоги диспансерним групам вагітним та жінкам у післяпологовому періоді, з виконання схем та алгоритмів заміщення дефектів зубних рядів.

Для вирішення поставлених у дисертації завдань автором проведені значні клінічні та лабораторні дослідження; висновки та рекомендації на достатній кількості пацієнтів. В роботі використовувалися сучасні методи, адекватні поставленим задачам, дозволяють отримати вигоду результати.

Автором вивчені клінічні особливості диспансерних груп пацієнтів залежно від віку, топографії дефекту; обґрунтовані показники, проведення функціональних досліджень. Досліджено характеристики заміщених та наявних дефектів зубних рядів, та типів ускладнень.

Визначено особливості статистичних показників.

Вивчено вплив загальних та місцевих факторів. З'ясовано характерні особливості та взаємозв'язки клінічних та функціональних досліджень з топографією дефекту. Практичне значення даної роботи полягає в розробці і впровадженні в практичну стоматологію комплексу схем та алгоритмів лікування у обстежуваних групах, вагітних та жінок у післяпологовому періоді, що дає можливість забезпечення тривалого періоду клінічної та функціональної стабілізації.

Ефективність запропонованого автором алгоритму підтверджено довгостроковими клінічними даними і статистично підтвержені. Застосування методів дозволило досягти практичного та клінічного ефекту.

Зазначені в роботі недоліки та зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації. **Висновки** витікають із проведених досліджень, повністю відповідають отриманим даним та наміченим в роботі завданням.

Практичні рекомендації сформульовано відповідно до отриманих в роботі результатів. Їх впровадження в практику дозволить значно удосконалити не лише лікування та профілактику втрати зубів, а також діагностику та прогноз їх несвоєчасного заміщення.

Автореферат повністю відображає основні результати та положення дисертації.

Дисертація, як і автореферат, написані грамотною державною мовою. Все ж у тексті дисертації зустрічаються окремі стилістичні огріхи, невдалі вирази.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Пехньо Василя Васильовича "Особливості стоматологічного ортопедичного лікування вагітних та жінок у післяпологовому періоді", представлена на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за фахом 14.01.22 - стоматологія, є завершеною самостійною науковою працею, яку присвячено вирішенню актуального наукового і практичного питання - підвищенню ефективності ранньої діагностики, профілактики та лікування генералізованого пародонтиту на

основі патогенетичного обґрунтування ролі спадкових, імунних, мікробних чинників та їх взаємозв'язку в розвитку і перебігу даного захворювання.

За своєю актуальністю, науковим та практичним значенням одержаних результатів, їх обсягом, достовірністю та новизною, обґрунтованістю та об'єктивністю висновків, робота повністю відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання...» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013р. за № 567, а її автор Пехньо Василя Васильовича "Особливості стоматологічного ортопедичного лікування вагітних та жінок у післяпологовому періоді" заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук.

Офіційний опонент,

доцент кафедри ортопедичної стоматології

Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця, кандидата медичних наук

В.В. Лось

Пехньо О.В. / 12 11